

Medlem fra Fredericia er af den Opfattelse, at naar der er en virkelig Folkestemning for Gennemførelse af videregaaende Foranstaltninger paa disse Omraader, maa de ogsaa efterhaanden komme til Udførelse, men at han mener, at er saadan Stemning endnu ikke er til Stede, hverken i hele Landet eller indenfor enkelte Omraader, og at navnlig den Afstemningsmaade og den Afstemningsform, som foreslaas i Lovforslaget, ikke sikrer, at den virkelige Folkevillie er til Stede. Hertil kan jeg ikke sige andet end: Hvornaar forefindes en saadan Folkevillie? Hvorledes kan den udmaales paa anden Maade end gennem en Afstemning? Hvis man vælger en Folkeafstemning, hvor en vis kvalificeret Majoritet er nødvendig; for at en Beslutning kan gennemføres, saa gaar man ind i noget meget vilkaarligt. Thi skal man sige, at en virkelig Folkevillie er til Stede, naar fire Femtedele stemmer for en Sag, eller allerede, naar to Trediedele gør det? Efter min Opfattelse er der ingen anden Udvej her end den, der er i alle andre Tilfælde, nemlig at sige, at Folkevillien er til Stede, naar Flertallet har truffet Afgørelsen.

Jeg tror, at hvis man træffer denne Bestemmelse, vil man ikke ude i Kommunerne med noget Held gennemføre Bestemmelser af denne Art med en eller to Stemmers Flertal; det vil man sikkert vige tilbage for. Ligesom de egentlige Forbudstilhængere selv har tilkendegivet, at de ikke ønsker et Landsforbud gennemført, medmindre en meget betydelig Del af Befolkningen stemmer derfor, saaledes tror jeg, at man heller ikke i det kommunale Liv vil gaa til en saadan Afgørelse, før man føler sig overbevist om, at en virkelig Folkestemning er til Stede; thi ellers vil man kun risikere, at det, som ønskes opnaaet, modvirkes ved selve Bestemmelsen. Naar man imidlertid har ment, at det saa var rigtigt at tilkendegive Folkevillien ikke ved Bestemmelser om, at der skulde være en vis kvalificeret Majoritet til Stede, men derved, at man sikrede sig, at i alt Fald en vis Procentdel af Vælgerne deltog i Afstemningen, saa maa jeg sige, at dette forekommer mig at være ganske overflødig. Thi hvis en Afstemning om et saadan Spørgsmaal kun kalder en ringe Del af Befolkningen frem til Afstemning, og Flertallet af de stemmende siger ja til, at en indskrænkende Bestemmelse skal træffes, saa kan den Omstændighed, at mange er blevet borte, ikke betyde andet end, at disse ikke tillægger Spørgsmaalet en saadan Vægt, at de vil ulejlige sig med at stemme imod, og saa maa de virkelig tage Følgen af,

at de ikke har villet tage Del i Afgørelsen. Alle, som betragter Spørgsmaalet som en Sag, der vedkommer dem, gaar naturligvis hen og stemmer, og de, for hvem Spørgsmaalet er ligegyldigt, bliver borte; men det er urigtigt at regne disse med til Fordel for den ene eller den anden Anskuelse. Det er urigtigt at regne dem med til Fordel for Alkoholtrafikkens Opretholdelse, saaledes som man synes at ønske det her i Landet, og det er urigtigt at regne dem med til den anden Side, saaledes som man paa et vist Tidspunkt vilde gøre i Norge, hvad der vakte en Del Mishag deroppe. De, der bliver borte, kan hverken regnes for at være for eller imod: de har erklæret, at Spørgsmaalet ikke interesserer dem saa meget, at de vil deltage i en Afstemning. Det maa derfor være de stemmende, som træffer Afgørelsen.

Et andet Spørgsmaal, som har været Genstand for megen Diskussion, er Spørgsmaalet om Erstatning. Her maa jeg overfor Udtalelser, som er fremkommet om det uheldige i ikke at bevilge Erstatning, sige — navnlig til det ærede 15de Medlem for Hovedstaden (Laurits Jensen) —, at jeg maa anse det for ganske uberettiget at erkende, at der paa noget Punkt kan være en Pligt for det offentlige til at give Erstatning, fordi en Bevilling, som er givet paa Tid, udløber, uden at Bevillingen fornyes. Det er jo ikke blot Ret til Udskænkning af stærke Drikke, som gives ved Bevilling, der gives f. Eks. ogsaa Bevillinger til at drive Teater; men den Tanke, at der f. Eks. til Meddelelsen af en Teaterbevilling skulde være knyttet en Ret til Erstatning, hvis Bevillingen bortfalder, er dog aldrig opstaaet. Idet Bevillingen gives til den, der ansøger, opnaar denne en Ret med de deraf følgende Forpligtelser, som det ærede Medlem meget rigtig sagde, men denne Ret og disse Pligter maa han selv vurdere ud fra, hvad Bevillingen betyder for ham; hvis han mener, at en Bevilling i dette specielle Fag paa 5 Aar med dens Rettigheder og Pligter ikke byder ham de Fordele, som han finder nødvendige eller ønskelige, maa han unnlade at modtage Bevillingen. At ville skabe en Samfundsret knyttet til en Bevillings Meddelelse maa jeg ud fra almindelig Statsopfattelse bestemt advare imod. Og jeg vil ogsaa indtrængende advare imod den i dette særlige Forhold, fordi der ikke er nogen Tvivl om, at Ædruelighedens Venner har Ret i, at Indførelsen af et Erstatningsprincip paa den Maade, som her er tænkt, vil i Forhold til den nugældende Lovgivning betyde et Tilbageskridt for Ædruelighedsbestræbelserne.